

IZVJEŠĆE O PROVEDENOM SAVJETOVANJU SA ZAJINTERESIRANOM JAVNOŠĆU

Naslov dokumenta	Program dodjele bespovratnih sredstava neprofitnim medijima	
Stvaratelj dokumenta, tijelo koje provodi savjetovanje	zajednica zainteresiranih neprofitnih medija, Ministarstvo kulture	
Svrha dokumenta	Predloženim Programom provest će se Mjera 13. – poboljšati uvjete za djelovanje neprofitnih medija – Nacionalne strategije stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva od 2012. do 2016. godine i intenzivirati rad na provedbi odredbe Zakona o medijima (NN 59/04) koja Republiku Hrvatsku obavezuje na poticanje “novih tiskanih medija, osobito lokalnih i neprofitnih medija, te medija nevladinih udruga” (članak 5, stavak 2: alineja 11.	
Koji su predstavnici zainteresirane javnosti bili uključeni u postupak izrade odnosno u rad stručne radne skupine za izradu nacrtu?	Nacrt Programa dodjele bespovratnih sredstava neprofitnim medijima rezultat je trogodišnjeg kooperativnog rada svih zainteresiranih predstavnika neprofitnih medija, medijskih radnika, aktivista civilnog društva i pripadnika akademske zajednice iz cijele zemlje.	
Je li nacrt bio objavljen na internetskim stranicama ili na drugi odgovarajući način?		<i>Internetska stranice Vlade</i>
	X	<i>Internetske stranice tijela nadležnog za izradu nacrtu Programa</i>
Ako jest, kada je nacrt objavljen, na kojoj internetskoj stranici i koliko je vremena ostavljeno za savjetovanje? Ako nije, zašto?	Nacrt Programa objavljen je na mrežnim stranicama Ministarstva kulture 1. travnja, a savjetovanje je potrajalo do 15. travnja 2015. godine.	
Koji su predstavnici zainteresirane javnosti dostavili svoja očitovanja?	<p>Očitovanja su dostavili:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Internetski portal Potlista.com – Udruge Lisac Ivo - Udruga Kurziv – Platforma za pitanja kulture, medija i društva - Udruga za nezavisnu medijsku kulturu (UNMK) - Internetski portal Kulturistra.hr - Udruge za razvoj audio video umjetnosti „Metamedij“ - Mreža emancipacije E-net - Udruga Vizkultura 	

ANALIZA DOSTAVLJENIH PRIMJEDBI	
Primjedbe koje su prihvaćene	
<p>Objava poziva predviđena je za 20. travnja. S obzirom na to da je rok za očitovanje u ovom javnom savjetovanju 15. travnja, a raspisivanje natječaja planirano je svega pet dana po zatvaranju savjetovanja, smatramo nije ostavljeno dovoljno prostora za razmatranje priloga raspravi.</p>	<p>Datumi su promijenjeni i ostavljeno je više vremena (osam dana) za razmatranje priloga raspravi.</p>
<p>Ministarstvo bi evaluacije natječaja trebalo učiniti javnim dokumentom, kako bi se na osnovu njega mogla voditi uistinu demokratska, kvalificirana rasprava o razvoju neprofitne medijske scene.</p>	<p>Evaluacije učinaka dosadašnjih natječaja bit će uključene u materijale za raspravu o neprofitnim medijima u sklopu šire i strukturirane javne rasprave o nacionalnoj medijskoj politici koja je započela 9. travnja, a predviđeno je da u prvoj etapi traje do početka srpnja.</p>
<p>Molili bismo nadležno upravno tijelo da se jasno očituje o trenutnom statusu Uputa za prijavitelje i njezina sadržaja, uključujući i razradu kriterija, odnosno da te Upute ipak eksplicitno navede u ponuđenom Programu dodjele potpora.</p>	<p>Upute za prijavitelje će, ako i do sada, biti uvrštene u natječajnu dokumentaciju, s obzirom na to da ne možemo očekivati da se prijavitelji upuštaju u proceduru ako u nju ne mogu biti upućeni. Dokument je izostavljen iz javne rasprave zato što je orijentiran na proceduralnu stranu provedbe Javnog poziva, dok se sva značajna strukturna pitanja adresiraju u Programu.</p>
<p>Pozdravlja se to što je Ministarstvo kulture uočilo potrebu okrupnjavanja neprofitne medijske scene, ali se način na koji Ministarstvo kulture uspostavlja javno-političke pretpostavke okrupnjavanja smatra izrazito nekorektnim i potencijalno unfair. Iako se smatra da je način kojim se potiče suradnja među medijima dobar smjer daljnjih mjera za razvoj i snaženje neprofitnog medijskog sektora, u samom raspisu nacрта nema uporišta na kojima se ovaj prijedlog temelji. Naime, nije poticajno niti u duhu natječaja predvidjeti samo jednu podršku ovakvog tipa, a kako nije došlo do povećanja sredstava fonda smatramo da nisu ostvareni preduvjeti za ovakav tip potpore. U perspektivi proces umrežavanja i uspostavljanja sinergija, suradnje i razmjene u trećem medijskom sektoru je logičan i nužan korak, no jednako tako za to još uvijek nisu osigurane nužne pretpostavke niti je sektor dostatno stabiliziran, a što je nužan preduvjet za ovakav daljnji razvojni iskorak. Povezivanje medija ne bi smanjilo troškove rada pojedinačnih subjekata. Ovakav tip potpore trebao bi proizaći iz višestrukog procesa analize sektorskih kapaciteta, kao i konzultacija s postojećim medijima, značajnog povećanja ukupnog fonda te intersektorske suradnje na policy razini.</p>	<p>Uvažava se. Ministarstvo napominje da je u dva navrata tražilo supstancijalno povećanje sredstava fonda, ali ono nije bilo odobreno.</p>

<p>Pozdravlja se prijedlog uvođenja trogodišnjih potpora neprofitnim medijima. Ovaj korak smatra se izrazito bitnim za daljnji razvoj medija i njihovu stabilizaciju. Pritom se smatra kako bi adekvatno bilo osmisliti hibridni model između Modela 1 i Modela 2 - mogućnost prijave na jednogodišnje i trogodišnje financiranje. Smatra se izrazito bitnim precizirati kriterije po kojima bi se trogodišnje potpore dodjeljivale te odrediti udio fonda koji se može za njih alocirati (npr. odrediti maksimalan postotak u fondu koji se može izdvojiti za trogodišnje potpore).</p> <p>Smatramo da je nužno, u svrhu ostvarivanja ciljeva predviđenih ovim programom, rezervirati dio sredstava za trogodišnje potpore, ali i osigurati dio sredstava kako bi se natječajni ciklusi odvijali na godišnjoj razini i za već postojeće medije. Uvjerenja smo da u fondu treba predvidjeti mogućnost prijave na godišnjoj razini onim potencijalnim korisnicima koji na primjer nisu uspjeli ostvariti potporu u ovoj godini. Tu imamo u vidu i male potpore (u visini od 70.000 kuna) koje ne mogu predstavljati osnovu za sustavan rast i razvoj medija.</p> <p>Podržava se Model 2 Nacrta Programa dodjele bespovratnih sredstava neprofitnim medijima, prema kojem se sredstva prema javnom pozivu za postojeće neprofitne medije dodjeljuju za trogodišnje razdoblje od 1. listopada 2015. do 30. rujna 2018. godine. Takvo financiranje iznimno je važno zbog sljedećega: stabilizacije rada medija (nemoguće je planirati i razvijati se u okviru jednogodišnjih potpora koje onda više nalikuju projektnom financiranju nego stabilnom javnom financiranju medija); razvoja redakcija, zapošljavanja i planiranja suradnje s novim suradnicima/cama; planiranja programskog razvoja te proširenja sadržaja i tema; proširenja društvenog utjecaja neprofitnih medija kao neizostavnog elementa u pluralizmu medijskog polja, pluralizmu društvenih grupa i tema koje svoj izraz nalaze često jedino u neprofitnim medijima; trogodišnji program potpore najavljen je već prošle godine, posebice u preporukama Povjerenstva za neprofitne medije, dok se gore navedena argumentacija nalazi i u programskim/strateškim dokumentima samog Ministarstva; Ministarstvo već uspješno provodi programe trogodišnjeg financiranja u drugim sektorima kulture; zahtjev za trogodišnjim potporama jedinstven je zahtjev unutar cijelog polja neprofitnih medija; trogodišnji program potpore je već provodila Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva. Pri tome smatramo da je nužno osigurati dodatna sredstva za potpore kako se uvođenjem novog modela ne bi stvorila situacija nejednakosti, odnosno dovelo lokalne, specijalizirane i na druge načine „male“ medije koji nemaju organizacijske kapacitete za velike potpore u neravnompravan položaj.</p>	<p>Ministarstvo kulture će uvesti trogodišnje podrške u sklopu dodjele bespovratnih sredstava neprofitnim medijima. Većinu argumenata u korist ove odluke naveli su sami sudionici savjetovanja sa zainteresiranom javnošću: cilj je stabilizirati rad neprofitnih medija, povećati uvjete njihovog strateškog razvoja, uvažiti preporuke Povjerenstva za neprofitne medije i primijeniti dosadašnja pozitivna iskustva s ovakvim modelom financiranja neprofitnih medija i drugih kulturnih subjekata.</p> <p>Uvažavamo bojazan od smanjenja pluralizma neprofitnih medija i preporuke da se, uz trogodišnju liniju financiranja, u javnom pozivu otvori i jednogodišnja, ali smatramo da će se priželjkivana stabilizacija rada neprofitnih medija u zadanim financijskim okvirima, čije proširenje, nažalost, nije bilo odobreno, uspješnije ostvariti usmjeravanjem cjelokupnih bespovratnih sredstava u trogodišnje financiranje postojećih medija. Jednogodišnje podrške zadržavaju se za nove ili novopokrenute medijske projekte, te novinarske radove, kao i do sada. Sudionike javnog savjetovanja upućujemo na dio sredstava Fonda za pluralizam namijenjen financiranju neprofitnih pružatelja medijskih usluga na natječaju Agencije za elektroničke medije koji, smatramo, može osigurati traženi prostor za održavanje pluralizma neprofitne medijske scene. Ministarstvo kulture želi još jednom podsjetiti da je iniciralo i zagovaralo otvaranje sredstava Fonda za pluralizam medija neprofitnim medijima.</p>
<p>Primjedbe koje nisu prihvaćene</p>	<p>Razlozi</p>

<p>Ministarstvo kulture prilikom objave ovogodišnjeg natječaja nije sazvalo širu raspravu. Osim ovog savjetovanja sa zainteresiranom javnošću, ništa drugo se nije organiziralo već se samo kopirao prošlogodišnji natječaj kojim se diskriminira dio medija.</p>	<p>Uoči prvoga raspisivanja ovog Javnog poziva 2013. godine u sklopu njegove konceptualizacije i razrade Ministarstvo kulture je organiziralo iznimno složenu javnu raspravu koja se odvijala u nekoliko etapa: informativna rasprava s predstavnicima postojećih neprofitnih medija kako bi osmišljavanje poziva započelo kroz komunikaciju s onima kojima je namijenjen; kontinuirana višemjesečna rasprava na mailing-listi u koju su, na vlastiti zahtjev, bili uvrštavani svi zainteresirani; rasprava na javnim tribinama; konačno, formalizirana šira javna rasprava vođena ovim putem. Napominjemo da je Ministarstvo pritom zahvatom javne rasprave uvelike nadmašilo svoje zakonske obaveze i pokazalo visoku razinu inicijative s ciljem inkluzivnosti i transparentnosti procesa. Učinilo je to i u naredne dvije godine – tj. prošle i sada ponovno, ove godine – kada je provelo savjetovanje sa zainteresiranom javnošću, iako na to nije bilo zakonski obavezno. Utoliko, odbacuje se prigovor o nepostojanju šire javne rasprave. Smatramo i da se uvidom u prijedlog natječajne dokumentacije iznesen na ovu raspravu može jednostavno uočiti da se nije „samo kopirao prošlogodišnji natječaj“.</p>
<p>Kriteriji za ocjenjivanje prijava su postavljeni diskriminatorno prema određenom dijelu medija koji su uže specijalizirani, pogotovo u segmentu kulture ili sličnom. Naime, kriteriji „doprinosa afirmaciji građanskih, političkih i socijalnih ljudskih prava“ te „ispunjavanje funkcije nadzora ekonomski i političkih moćnih“ automatski u drugi plan stavljaju medije koji se bave samo kulturom, sportom itd.</p>	<p>Ministarstvo kulture iznova naglašava svoj stav iznesen u prethodnim javnim raspravama. Podsjećamo da je pravo na obrazovanje i sudjelovanje u umjetničkoj komunikaciji je jedno od temeljnih ljudskih prava, izraženo u mnogobrojnim deklaracijama ljudskih prava. Tako se, na primjer, u članku 15. Međunarodne povelje o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima (UN, 1966) navodi da svatko ima “pravo na sudjelovanje u kulturnom životu i dobiti znanosti i umjetnosti”. Također, smatramo da se pozicije političke i ekonomske moći očituju i u kulturi, sportu itd. Na ovim stavovima temeljimo odbacivanje prigovora. Ipak, zbog njegova učestalog ponavljanja, obvezujemo se da ćemo na posebnoj radionici organiziranoj s Povjerenstvom uoči početka procjene prijava uputiti Povjerenstvo u činjenicu da su neki sudionici rasprave na ovom mjestu uočili potencijalni problem, s obzirom na to da, u skladu s ranije izrečenim, držimo kako se postojanje tog problema može potvrditi ili opovrgnuti samo na razini implementacije kriterija natječaja, a ne njihovom promjenom.</p>

<p>S obzirom na činjenicu da se ovaj natječaj financira iz sredstava Ministarstva kulture potrebno je u posebne ciljeve natječaja uvrstiti i stavku koja se referira na praćenje kulturno-umjetničke tematike u neprofitnim medijima. Osim uvođenja pozicije kulturne tematike u medijima u ciljeve natječaja potrebno je da se zastupljenost kulturne tematike također vrednuje kao jedan od kriterija za ocjenjivanje prijava. Zbog toga je potrebno i uvođenje dviju kategorija za evaluaciju i dodjelu sredstava, koje će u jednoj grupi vrednovati medije šire i raznovrsne tematike, koji su opći i prate raznolike društvene sfere, a u drugoj grupi specijalizirane medije, usmjerene dominantno na jednu tematiku, poglavito kulturu.</p>	<p>Odbacuje se. Napominjemo da je Ministarstvo kulture resorno ministarstvo za sve medije, a ne samo kulturne, kao i da se mediji posvećeni isključivo kulturnim sadržajima mogu prijaviti na druge natječajne linije financiranja unutar Ministarstva. Podjela na opće i specijalizirane medije ukinuta je nakon prve godine Javnog poziva na temelju preporuke Povjerenstva budući se ona pokazala u praksi zbunjujućom za same korisnike.</p>
<p>Nedovoljno su pojašnjeni kriteriji redakcijske demokracije i broja radnika, a to se oslikalo i u prošlogodišnjem ocjenjivanju članova Povjerenstva. Drugonavedeni kriterij ima problem koji je usko vezan s prirodom manjih medijskih projekata kojima nije potrebna veća financijska podrška i koji se za viši financijski razred i ne mogu natjecati. Kriterij o broju radnika i njegovo ocjenjivanje treba biti jasnije definiran i uzeti u obzir da brojnost redakcije uvelike ovisi o planiranom poslu kojeg određeni manji medijski projekt želi i može ostvariti.</p>	<p>Ministarstvo kulture iznova naglašava svoj stav iznesen u prethodnim javnim raspravama. Poticaj zapošljavanju, odnosno profesionalizaciji novinarskog rada u sektoru je jedan od ciljeva ovog Programa. Veći dio sredstava namijenjen je financiranju plaća i honorara, upravo kako bi se smanjio – prema mnogim uvidima u medije trećeg sektora – dominantni udio neplaćenog volonterskog rada. Osim toga, ne slažemo se da je bilo koji kriterij diskriminatoran; zato ih i ima toliki broj, a mediji koji dobiju mali broj bodova prema jednom kriteriju, mogu dobiti viši na drugom, kao što je, recimo, kriterij dosega, vrednujući broj volonterskih suradnika. Što se tiče kriterija redakcijske demokracije, napominjemo da je broj bodova za njega već jednom smanjen, nakon prve godine održavanja ovoga Javnog poziva. I dalje ga, međutim, smatramo neophodnim jer je postojanje statuta medija zakonska obaveza, ali sadržaj statuta kooperativno određuju oni koji stvaraju medij, a ne Zakon, dok je cilj ovog kriterija potaknuti medije da prakticiraju višu razinu redakcijske demokracije, što oni putem statuta mogu uvažiti u većoj li manjoj mjeri, ovisno o svojim potrebama, mogućnostima i shvaćanjima. Utoliko, ovaj se prigovor odbacuje, ali se Ministarstvo obvezuje staviti ga na dnevni red radionice s Povjerenstvom, budući da smatra da se navedene nejasnoće i potencijalni problemi mogu razriješiti na razini implementacije kriterija natječaja, a ne njihovom promjenom.</p>

<p>Uoči svakog natječaja morala bi se odraditi evaluacija medija koji su dobili sredstva iz prethodnog natječaja i to od strane Povjerenstva, ali i staviti na javnu raspravu. Ako evaluacija nekog medija ne bi zadovoljila, on se ne bi smio javljati na sljedeći natječaj, a možda i na duže vremensko razdoblje. Ako bi se medije financiralo tri godine, onda bi se izgubila bilo kakva kontrola trošenja tih sredstava.</p>	<p>Ministarstvo podsjeća da je uvelo obavezu iznimno frekventnog izvještavanja medija o svojim aktivnostima i utrošku sredstava – četiri puta godišnje – da se svakome mediju dodjeljuju po dvije članice ili člana Povjerenstva kako bi se istodobno osigurala ravnoteža, tj. izbjegla eventualna pristranost procjene, ali i ostvario upućeniji uvid i sadržajiniji kontakt. Napominjemo i da članice i članovi Povjerenstva imaju obavezu redovitog susreta s predstavnicima medija koje prate, kao i obavezu stručnog savjetovanja i pomoći, ukoliko je to od njih zatraženo. Ovakvo postavljanje procesa suradnje medija i Povjerenstva daleko je kompleksnije i detaljnije nego što je to slučaj s većinom usporedivih natječaja, pa utoliko njegovo stavljanje na naknadnu javnu raspravu smatramo izlišnim, a potencijalno i štetnim. Mediji koji dobiju trogodišnju financijsku podršku jednom godišnje će prolaziti kroz proces osnovne evaluacije kao uvjet za nastavak financiranja.</p>
<p>Javna rasprava o Nacrtu Programa dodjele bespovratnih sredstava neprofitnim medijima završava isti dan kada je rok za polugodišnje izvještavanje korisnicima bespovratnih sredstava neprofitnim medijima po prošlom natječaju. Javna rasprava je otvorena isti dan kada su neprofitni mediji, trenutni korisnici sredstava po natječaju za neprofitne medije dobili nove obrasce za polugodišnje izvještavanje, a koji su kompleksniji od onih dosadašnjih. Možemo pretpostaviti da ti nakladnici neprofitnih medija neće moći sudjelovati u javnoj raspravi u istom obimu u kojem bi mogli da se rokovi izvještavanja i javne rasprave ne preklapaju, a što će vjerojatno utjecati i na kvalitetu javne rasprave.</p>	<p>Preklapanje rokova, zbog kojeg se ispričavamo, nismo uspjeli izbjeći zbog učestalosti i kompleksnosti izvještavanja uvedenih, smatramo, iz opravdanih razloga stjecanja što detaljnijeg uvida u aktivnost i strukturu neprofitnog medijskog sektora, s jedne strane, a s druge zbog moguće kompleksnosti provođenja trogodišnjeg programa financiranja stavljenog na javnu raspravu. Smatramo da količina, opseg i razina pristiglih komentara i prijedloga, usporedi li se s prošlogodišnjima, ipak opovrgava bojazan iznesenu u prigovoru.</p>
<p>Raspisivanje natječaja od 20. travnja do zatvaranja natječaja predviđenog za 11. svibnja podrazumijeva trajanje kraće od 30 dana pa ovom prilikom želimo ukazati na Uredbu (http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2015_03_26_546.html) prema kojoj je propisano trajanje javnog poziva minimalno 30 dana.</p>	<p>Nakon promjene najavljenih datuma uzrokovane duljim razmatranjem pristiglih savjeta i primjedbi, raspisivanje Javnog poziva predviđeno je za 27. travnja, a rok za prijavu i dostavu dokumentacije u prvom krugu predviđen je za 18. svibnja. Kako se i ovdje podrazumijeva trajanje kraće od 30 dana, upozoravamo da je riječ samo o prvom krugu prijava. Ukupno trajanje prvog i drugog kruga prijava iznosi 51 dan, a dva su kruga uvedena kako bi se prijaviteljima olakšao i pojednostavio proces prijave.</p>

<p>Iako je sastav Povjerenstva na javnoj raspravi, natječaj za izbor članova Povjerenstva je raspisan 2. travnja, dakle dan nakon raspisivanja natječaja, pa se postavlja pitanje čemu uopće javna rasprava o nečemu što je očito već odlučeno. Osim toga, u tekstu je ostalo posve nejasno da li se i predstavnici HINA-e, HRT-a i Vijeća za elektroničke medije biraju putem odgovarajućeg javnog poziva, ili nekim drugim putem.</p>	<p>Datum raspisivanja i rokovi Javnog poziva za iskaz interesa kandidata za imenovanje članova Stručnoga povjerenstva za neprofitne medije uvjetovani su pokušajem da se Javni poziv za dodjelu bespovratnih sredstava neprofitnim medijima u cijelosti provede unutar ranije planiranih rokova, posebno s obzirom na mogućnost trogodišnjeg financiranja medija koja podrazumijeva donekle zahtjevniju proceduru i sudjelovanje drugih državnih tijela. U tekstu natječaja je navedeno da će članice i članovi Povjerenstva „biti izabrani putem odgovarajućeg javnog natječaja“, ali smo, temeljem ovoga prigovora, tu odredbu u novom tekstu dodatno pojasnili, tj.: ako se, na primjer, iz redova radnika na HRT-u na javni poziv za sastav Povjerenstva prijavi tri kandidatkinje, jedna od njih će biti izabrana na javnom natječaju, itd. Tek ako se dogodi da se s HRT-a ne prijavi niti jedan kandidat, člana odnosno članicu će se imenovati prema prijedlogu uprave.</p>
---	---

Nije nam jasno zašto se, nakon upornog zastupanja „public commissioninga“ na kraju od njega odustalo, i predložimo da ga Ministarstvo vrati kao metodu odabira predloženih novinarskih radova koji će dobiti potporu. Ministarstvo kulture je zadnjih godina uporno branilo koncept „omogućavanja široj javnosti da“ putem public commissioninga, „odlučuje o javnom interesu“. Ministarstvo je, podsjetimo, branilo ovaj koncept argumentima kako on „po logici stvari nalaže novinaru i mediju koji bi njegov serijal objavio da predlažu teme koje neće biti interesantne komercijalnim medijima kako ih oni ne bi ukrali. Time automatski dobivamo do krajnosti izveden poželjan kriterij otklona od mainstreama i posljedičnu pluralizaciju tema i pristupa u kontekstu cjelokupnog medijskog polja“, itd.

Vjerujemo da razjašnjenju možemo doprinijeti podsjetimo li da je program javnog ugovaranja novinarskih radova u neprofitnim medijima bio formuliran kao pilot-projekt. Ministarstvo je od njega odustalo zato što je, nakon unaprijed najavljene jednogodišnje provjere učinaka uključivanja šire javnosti u odabir novinarskih projekata savjetodavnim glasanjem, zaključilo da je odaziv bio nedovoljan. Osnovnim razlogom nedovoljnog odaziva smatramo činjenicu da šira javnost nije bila zadovoljavajuće informirana o javnom pozivu i mogućnosti glasanja. Također, Ministarstvo je uzelo u obzir i prigovore koji su se mogli čuti za vrijeme i nakon javne rasprave, poput prigovora potpisnika ovoga prijedloga koji je, u istoj raspravi iz koje citira stav Ministarstva, tada zauzimao suprotnu poziciju: „(...) vidimo kako se lijepi novci, inicijalno namijenjeni za osnaživanje neprofitnih medija, nastoje rasprčkati na dosta površno osmišljene projekte poput ovoga. Želio bih da ekipa iz Odjela za medije čim prije shvati svoju 'objektivnu' poziciju kao doista činovničku, i da se ponaša u skladu s načelima dobrog upravljanja, a ne kao neformalna grupa studenata koja odlučuje o tome kamo će ljeti na kampiranje.“ Također: „Bojim se da stav koji promovira public commissioning kao direktno-demokratski model kojim se postiže to da zainteresirana javnost, a ne uredništva ovih ili onih medija, upravlja usmjeravanjem novaca za honorare i plaće sadrži u sebi neizrečenu konkluziju koja glasi: Redakcije neprofitnih medija najbolje bi bilo ukinuti, a ovih 3 milijuna kuna posredovati nezaposlenim novinarima putem public commissioninga.“ Izražavamo zadovoljstvo zbog promjene stava o modelu public commissioninga jednoga od sudionika u raspravi i nadamo se da će – među ostalim, razvojem projekta “E-građani” – uskoro biti ostvareni preduvjeti za zadovoljavajuće informiranje šire javnosti, kako bi model eventualno trajno zaživio.

<p>S obzirom na čl. 5. st. 1., čl. 19. st. 9, čl. 48. st. 5. i 6., čl. 69. st. 1. alineu 9. čl. 79. st. 9., čl. 80. st. 2. i 3., čl. 83. st. 1. tč. 8. Zakona o elektroničkim medijima (NN 153/09, 84/11, 94/13, 136/13), u Programu bi kao eliminacijski uvjet za neprofitne elektroničke medije trebalo biti eksplicitno propisano da moraju biti uvedeni u odgovarajući upisnik pri Agenciji za elektroničke medije. S obzirom na čl. 80. st. 2., to bi trebalo vrijediti i za start-upove. Iz nepozivanja na navedene dijelove Zakona o elektroničkim medijima proizlazi da Ministarstvo kulture na sebe preuzima ingerencije određivanja što je (neprofitni) elektronički medij, a za što ZEM ovlašćuje Vijeće i Agenciju za elektroničke medije. Područje tiskanih medija nije regulirano analogno načinu na koji je regulirano područje elektroničkih medija, pa pretpostavljamo da Ministarstvo može imati ovlasti da u tom području, pridržavajući se Zakona o medijima, određuje što jest, a što nije medij u smislu toga zakona.</p>	<p>Zbog formalnih poteškoća u upisnik pri Agenciji za elektroničke medije još uvijek nisu uvedeni svi mediji koji bi mogli biti uvedeni, iako je pritom postignut veliki napredak, i s obzirom na to da je upravo iz takve nemogućnosti upisa proizlazila odluka iz prethodnih Javnih poziva za dodjelu bespovratnih sredstava neprofitnim medijima da se, osim upisnika, za elektroničke medije se uvažavaju i drugi oblici registracije, poput upisa u Registar neprofitnih organizacija.</p>
<p>Materija treba biti uređena posebnim pravilnikom, u kojem će biti jasno uređeno i pitanje izbora i sastava Povjerenstva za neprofitne medije, kao i nadležnosti ministra itd.</p>	<p>Procedura je detaljno uređena unutar čl. 8. i 9. Pravilnika o izboru i utvrđivanju programa javnih potreba u kulturi (NN 69/12), čl. 1. Pravilnika o izmjenama i dopunama pravilnika o izboru i utvrđivanju programa javnih potreba u kulturi (NN 44/13), čl. 29. st. 6. Uredbe o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge (NN 26/15) i unutar Zakona o kulturnim vijećima (NN 48/04): "Nakon provedenog postupka vrednovanja prijedloga, vijeća i povjerenstva dostavljaju ministru kulture svoj prijedlog (...) Ministar kulture će razmotriti (te) prijedloge (...) te donijeti o njima odluku." Zatim: "Za članove Vijeća imenuju se kulturni djelatnici i umjetnici iz područja umjetnosti i kulture koji svojim dosadašnjim dostignućima i poznavanjem problema vezanih za utvrđivanje i provedbu kulturne politike mogu pridonijeti ostvarenju ciljeva zbog kojih je Vijeće osnovano. (...) Ministar kulture pokreće postupak izbora članova Vijeća pozivom institucijama i udrugama iz područja umjetnosti i kulture da podnesu pisane i obrazložene prijedloge osoba za izbor članova Vijeća s područja kulture i umjetnosti kojima se bave" itd.</p>

<p>Ne smije se ponoviti prošlogodišnji scenarij po kojem su se medijski projekti mogli natjecati istovremeno u sva tri financijska razreda. Neprihvatljivo je da se oni mediji koji se natječu u višem financijskom razredu i tamo ne mogu konkurirati sebi ravnima premještaju u razrede s manjim projektima. Osnovna nepravda koja se tom mogućnošću stvara je nagrađivanje etabliranih nauštrb manjih medija koji nemaju formalne uvjete za natjecanje u višim razredima što u konačnici koči njihov razvitak.</p>	<p>Među financijskim razredima ne postoji nikakva razlika u kriterijima procjene medija niti postoje formalni uvjeti za ulazak u određeni razred koji se u ovom prigovoru navode, tako da nema osnova za predloženu diskvalifikaciju medija iz natjecanja za niže iznose financijske podrške. Iznosi se dodjeljuju odlukom čelnika državnog tijela u skladu sa stručnim mišljenjem savjetodavnog tijela izraženim kroz zbroj bodova prema unaprijed utvrđenim kriterijima, dok je medijima ostavljena mogućnost da unaprijed odustanu od određenih iznosa podrške ukoliko smatraju da je ona prevelika ili premala za kapacitete kojima raspolažu.</p>
<p>Važnost lokalnih i regionalnih medija te njihove uloge u kreiranju šire nacionalne pa i međunarodne medijske slike po svim pravilima struke u potpunosti je zanemarena u listi kriterija natječaja.</p>	<p>Specifičnost lokalnih i regionalnih medija uvažena je u sklopu prvog i drugog kriterija.</p>
<p>Dosadašnjim sistemom bodovanja i vrednovanja stvorio se sustav u kojem će se kontinuirano financirati određeni mediji koji, nakon dobivanja sredstava, imaju bolju poziciju na svim sljedećim natjecajima jer raspolažu resursima koji su im dodijeljena i na taj način automatski kvalitetnije konkuriraju iz godine u godinu, sadržajno se profilirajući i bivajući održivi kroz financiranje iz ovog natječaja. Tome u prilog ide činjenica da je na prošlogodišnjem natjecaju od 18 izabranih medija čak njih 12 identičnih medija koji su sredstva dobili 2013. godine, što bi značilo da je financirano dvije trećine odnosno 66% identičnih medija dvije godine za redom. Smatramo da je potrebno osmisliti takav sustav bodovanja i strukture natječaja koji će, zbog gore navedenih činjenica, pružiti jednake pozicije medijima koji na ovom natjecaju još nisu dobivali sredstva.</p>	<p>Ministarstvo kulture uvažava izrečenu bojazan, ali smatra da dosadašnji sustav bodovanja i vrednovanja, proizišao iz široke javne rasprave, ne protežira određene medije, nego sve koji ga zadovoljavaju. Napominjemo da smo mehanizme raspisivanja natječaja za novo Povjerenstvo pri svakom novom Javnom pozivu, balansirane kriterije koji određenim indikatorima vrednuju poziciju medija koji se nisu imali prilike financijski i organizacijski razvijati poput dobitnika, kao i posebnu kategoriju novih i novopokrenutih medija uveli, među ostalim, upravo zato da bi se osigurali preduvjeti za dinamizaciju polja neprofitnih medija. Iz istih razloga Ministarstvo je uspješno iniciralo i zagovaralo preusmjerenje dijela sredstava Fona za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija neprofitnim pružateljima elektroničkih publikacija.</p>
<p>Veliki broj bodova na natjecaju donose kriteriji 1., 2. i 4. i zbog ove se činjenice postavlja pitanje jesu li ovi kriteriji slični kriterijima natječaja Agencije za elektroničke medije, Fonda za pluralizam, koji se također financira iz državnog proračuna. Za pretpostaviti je da zadovoljavanje ovih kriterija pojedinim medijima direktno donosi uspjeh na oba natječaja, a istovremeno onemogućuje manje i specijalizirane medije da imaju veći broj bodova.</p>	<p>Ministarstvo kulture ne može komentirati kriterije natječaja druge institucije i podsjeća da su kriteriji ovog Javnog poziva doneseni prije kriterija natječaja Agencije za elektroničke medije.</p>
<p>Povjerenstvo koje ocjenjuje medije prijavljene na natječaj treba biti anonimno, da se po njihovom izboru, do zaključenja natječaja, njihova imena ne otkrivaju javnosti kako bi se izbjeglo lobiranje, sumnje na sukobe interesa i slične problematike.</p>	<p>Ministarstvo kulture zauzima stav da raspodjela javnih sredstava podrazumijeva i javnost djelovanja. Napominjemo da cilj Ministarstva nije „izbjeći sumnje na sukob interesa“ u Povjerenstvu, nego izbjeći sukob interesa, za što je javnost djelovanja gotovo neophodna. Mogućnost lobiranja, s druge strane, anonimnošću članica i članova donekle bi se umanjila, ali ne i izbjegla.</p>

<p>Na prošlogodišnjem natječaju dogodila se situacija gdje je jedan internetski portal (po našim saznanjima radi se o jednom primjeru, ne možemo tvrditi ima li ih više), prijavljen na ovaj natječaj od strane novoformirane udruga, bez obzira na činjenicu da je niz godina postojao kao tvrtka, odnosno profitna pravna osoba. Na istu smo se situaciju žalili te smo dobili odgovor da je moguće postojati i kao udruga i kao firma, a prijavljivati se na natječaj kao neprofitni prijavitelj – udruga. Ovo smatramo nedopustivim i kršenjem osnovne pretpostavke natječaja – financiranje neprofitnih medija, znači medija i projekata koji isključivo funkcioniraju kao neprofitne pravne osobe i nikada nisu bili profitna tvrtka jer su se na taj način djelatnostima koje se protive bivanju neprofitnim medijima mogli medijski pozicionirati i afirmirati, pa se onda „pretvaranjem“ u udrugu prijavljivati za sredstva namijenjena isključivo neprofitnim medijima.</p>	<p>Pravo na prijavu imaju svi nakladnici koji zadovoljavaju formalne uvjete neprofitnog poslovanja. Ministarstvo napominje kako je još u prošlom Javnom pozivu eksplicitno onemogućilo, među ostalima, medijima čiji je nakladnik ranije bila profitna organizacija da sudjeluju u kategoriji novih i novopokrenutih medija gdje bi, pretpostavka je, ostvarili izvjesnu prednost u odnosu na druge zbog vlastitih ranijih aktivnosti.</p>
<p>Mediji koji se bave manjinama, kao što je navelo prošlogodišnje povjerenstvo u svojoj evaluaciji natječaja imaju jake druge izvore financiranja, pa je razumno pitanje je li ih potrebno financirati i putem ovog natječaja, odnosno kriterijima za ocjenjivanje ih dovesti u povlašteniji položaj negoli je to jedan isključivo kulturno-umjetnički portal.</p>	<p>Ministarstvo kulture upozorava na činjenicu da nisu svi mediji koji se bave manjinskim temama podjednako financirani iz drugih izvora i ne pronalazi razlog ni uporište za diskriminaciju takvih medija, kao ni isključivanje unaprijed bilo kojeg drugog medija kriterijima izvan neprofitnog poslovanja.</p>
<p>Ministarstvo treba otvoriti javnu raspravu o poželjnom obliku neprofitne medijske scene, i do njezina zaključenja odustati od nasumičnih rješenja poput prijedloga trogodišnjih potpora kojima se trenutačnom političkom voljom kroji struktura neprofitne medijske scene. Modelom koji bi financirao neprofitne medije na tri godine narušila bi se ideja jačanja i pluralizma neprofitnih medija. Naime, svim onim medijima koji ne bi dobili sredstva na ovogodišnjem natječaju automatski bi se zatvorila vrata u sljedeće tri godine da apliciraju na isti.</p>	<p>Uvažavamo bojazan od smanjenja pluralizma neprofitnih medija i preporuke da se, uz trogodišnju liniju financiranja, u javnom pozivu otvori i jednogodišnja, ali smatramo da će se priželjkivana stabilizacija rada neprofitnih medija u zadanim financijskim okvirima, čije proširenje, nažalost, nije bilo odobreno, uspješnije ostvariti usmjeravanjem cjelokupnih bespovratnih sredstava u trogodišnje financiranje postojećih medija. Jednogodišnje podrške ostale bi rezervirane za nove ili novopokrenute medijske projekte, kao i do sada. Sudionike javnog savjetovanja upućujemo na dio sredstava Fonda za pluralizam namijenjen financiranju neprofitnih pružatelja medijskih usluga na natječaju Agencije za elektroničke medije koji, smatramo, može osigurati traženi prostor za održavanje pluralizma neprofitne medijske scene. Ministarstvo kulture želi još jednom podsjetiti da je iniciralo i zagovaralo otvaranje sredstava Fonda za pluralizam medija neprofitnim medijima. Predložena šira rasprava o neprofitnim medijima vodit će se u sklopu javne rasprave o nacionalnoj medijskoj politici 2015 – 2020, koja je započela 9. travnja 2015. i potrajat će, u prvoj etapi, do početka srpnja, a nastaviti se na drugim institucionalnim razinama na jesen. S obzirom na već postojeća iskustva s trogodišnjim financiranjem neprofitnih medija i drugih kulturnih subjekata, ne smatra se preduvjetom uvođenja trogodišnjeg financiranja.</p>

Troškovi provedenog savjetovanja	Izvan redovnih aktivnosti Ministarstva kulture, troškova nije bilo.